

frontem chrismate, quin aliquid legere esset de forma aliqua, quam signando adhiberet; ergo.

6°. Quoad unctionem varia Ecclesie disciplina fuit; nam 1. aliquando ante impositionem manus fuit adhibita; 2. a simplicibus exercita presbyteris in ipso Baptismi actu; nunc vero a solis peragitur episcopis; 3. Græcorum chrisma multum ab illo Latinorum differt; priores enim facile triginta aromatum species miscent. Sed materia essentialis debet esse eadem.

7°. Sæpe Patres aliis etiam ecclesiasticis ritibus effectum spirituales tribuunt; nec tamen idcirco ritus illi inter sacramenta recensendi sunt. Ita quoque in confectione Eucharistie aquam miscendam esse vino, clamat traditio, nec tamen aqua materia essentialis est. Demum unctionis ritus, ait CHEMNITIVS, a gentilibus athletis videtur mutuatus, ut non obscure innuit ipse S. DIONYSIVS L. de Eccl. Hier. cap. 2.

146. Ad 1um. R. 1°. Etsi in Actibus Apostolorum non fiat chrismatis mentio, fit tamen in Scriptura alibi: 1. Joan. 2. *Sed vos unctionem habetis a Sancto*; quod de Confirmatione intelligit S. AUG. Tr. 3. in. 4. Joan. epist. n. 5.; sicut quoque hoc alterum ibid.: *Et vos unctionem, quam accepistis ab eo, maneat in vobis*, idem AUG. loc. cit. n. 42. cum S. CYRILLO catech. 3. de Confirmatione accipit. 2. Cor. 1. *Qui confirmat nos in Christo, et qui unxit nos Deus... et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris*; quod pariter de Confirmatione dictum intelligit S. AMBROSIVS L. de mysteriis cap. 7. Verum his suo valori permixtis,

R. 2°. cum BELLARMINO de Confirm. L. 2. c. 9. D. A. Nulla fit chrismatis mentio; sed tamen neque excluditur in citatis locis, quin potius simul subintelligitur C. et simul excluditur N. Apostolos, quando confirmabant, semper manus imponendo signasse chrismate, ac proinde Lucam ritum hunc brevitatis causa declarasse per manus impositionem, per hanc vero rem totam, etiam chrismationem designasse, probatur his rationibus.

1. Quia constat ex traditione utrumque ad Confirmationis ritum pertinere, et perinde esse, sive unum, sive alterum exprimat; nam Patres, qui uno in loco dicunt, per impositionem manus dari Spiritum sanctum, iidem alio in loco dicunt, dari per unctionem; ac aliquando utrumque simul conjungunt. Sic TERTUL. L. de Resurr. carn. c. 8. agens de Confirmatione, dicit, carnem ungi, signari, et manus impositione obumbrari; sed L. de Præscript. cap. 4. solum exprimit signari in fronte. Et L. 1. cont. Marcion. cap. 14. tantum exprimit unctionem; at L. de Bapt. c. 7. et 8. unctionem et manus impositionem. Sic S. CYPRIAN. epist. 70. n. 2. solius meminit unctionis; et epist. 74. n. 5. solius manus impositionis, etsi utrobique de re eadem disserat: at epist. 73. ad Jubaian. n. 9. et impositionis manus, et unctionis sub nomine *signaculi dominici*. Sic Conc. ARELATENSE I. Can. 8. (Lab. t. 1. p. 1428.) tantum nominat impositionem manus; ac tamen ARELAT. II. paulo post celebratum, tractansque eandem rem Can. 17. (Lab. t. 4. p. 1013.) utriusque, tam unctionis quam manus impositionis meminit. Plura id genus exempla afferri possent. Quid ergo mirum, si S. Lucas totum ritum vocabulo uno expresserit?

2. Quia S. DIONYSIVS Apostolis cœvus expresse chrismatis meminit loc.

sup. cit.; ergo hoc viderat usurpatum ab Apostolis. Et cur non usurparint pariter Act. 8. et 19.

3. Quia Patres ut probent, unctionem chrismatis, per quam datur Spiritus sanctus, ad solos spectare episcopos, allegant verba Lucæ Act. 8. ut S. CYPRIANUS epist. 73. ad Jubaian. n. 9., INNOCENTIUS I. epist. ad Decent. ISIDORUS Hispalensis, BEDA, Ordo Romanus, etc.; ergo aut Apostoli Act. 8. dum manus imponebant, simul ungebant chrismate; aut male argumentabantur Patres.

4. Brevitatis causa sæpius in Scripturis dici aliquid compendio, quo cætera eo pertinentia simul tamen debent intelligi, ex Scriptura constat. Sic ad Tit. 3. ait Paulus nos salvari per lavacrum regenerationis, quin quid dicat de verbo; et tamen sine dubio intellexit lavacrum cum verbo, ut ipse expressit alibi ad Ephes. 5. Sic Act. 8. Philippus baptizavit Eunuchum, postquam respondisset: *Credo*; et tamen notat recte AUG. L. de Fide et operib. cap. 9. Lucam per compendium rem attigisse; ac omnino erendum esse, de pluribus aliis Eunuchum interrogatum fuisse, pluresque adhibitas ceremonias: *In eo*, inquit, *quod ait (S. Lucas), baptizavit eum Philippus, intelligi voluit impleta omnia, quæ licet taceantur in Scripturis gratia brevitatis, tamen serie traditionis scimus implenda*. Et plura sunt hujusmodi, quæ longum foret recensere. Ob hæc

R. 3°. Cum aliis breviter: T. A. N. Cons. quia licet non exprimat in Scriptura, constat tamen ex traditione.

147. Ad 2um. R. N. Cons. Non enim de impositione sicca, sed quæ annexam chrismationem habet, SIRICIUS loquitur; nam de ea loquitur impositione, quam *totus Oriens, Occidensque* custodiebat: atqui nec hic, nec iste utebatur impositione sicca, quando Catholicorum conventui sociabantur hæretici; siquidem tribus ante annis, quam hæc scriberet SIRICIUS, declaraverat Synodus generalis II. sive CONSTANTINOP. I. Can. 7. an. 385. (Lab. t. 2. p. 952. B.) qua ratione Ariani, Novatiani alique hæretici extra Ecclesiam valide baptizati debeant ex antiqua consuetudine recipi; nimirum: *Dantes quidem libellos, et omnem hæresin anathematizantes... et signatos, sive unctos primum sancto chrismate... et eos signantes dicimus: Signaculum domini Spiritus sancti*. Sed hoc SIRICIUM latere non poterat; imo ad hoc provocat: *sicut est in Synodo constitutum*; ergo intelligit impositionem manus non nudam siccamque, sed conjunctam unctioni. Quo rursum confirmatur data ad 1um. responsio ex BELLARMINO. Loqui vero Synodum generalem II. de impositione manus confirmatoria late probat P. GOAR in Notis ad Officium S. Baptismatis n. 31. MORINUS L. 9. de Pœnit. cap. 9. patetque vel ex his: *Signaculum domini Spiritus sancti*, quæ etiamnum apud Græcos forma est sacramenti Confirmationis. Sed

Dices: S. GREG. M. L. 11. ep. 67. inquit; *Arianos per impositionem manus Occidens, per unctionem vero sancti chrismatis ad ingressum sanctæ Ecclesie Catholicæ Oriens reformat*; ergo GREGORII ætate unctio non censebatur essentialis in Occidente.

R. N. Cons. Sed ratio hujus discriminis est, quod, ut BELLARM. vult, ætate GREGORII, qui an. 590. electus summus Pontifex fuit duobus integris post SIRICIUM seculis, Ariani in Occidente confirmarentur chrismate; secus vero in Oriente; hinc in Occidente reversi ab hæresi recipiebantur sola impositione.

manus reconciliatoria; in Oriente vero unctione chrismatis, veram iis conferendo Confirmationem. Deinde

R. Permisso, GREG. loqui de impositione manus confirmatoria in Occidente, hoc vocabulo non ideo excludit unctionem, sicut hæc neque excludit impositionem manus: neque opponit impositionem manus unctioni velut rem rei, materiam materiæ, sed solum nomen nomini; quatenus ritus, quo recipiebantur hæretici apud Occidentales sec. VI. GRÆG. ætate appellabatur impositio manus; apud Orientales unctio. Alterum dicere omnes debent, ne alias secum ipso pugnet GREGORIUS; chrismationem enim verbis disertis docet in Expositione cap. 1. Cantico. ad illa verba: *botrus Cypri*, ubi ait, chrisma, quo dona Spiritus sancti exprimuntur, confici ex balsamo et oleo cum pontificali benedictione.

148. Ad 3um. R. S. BASILIUS solum vult, chrismatis non fieri mentionem expressam in aliquo Scripturæ libro; ait tamen loc. cit. se habere hoc ex traditione: *Consecramus aquam Baptismatis; et oleum unctionis. Ex quibus scriptis? nonne a tacita secretaque traditione? Ipsam porro olei inunctionem, quis sermo scripto proditus docuit?* Quod Patres Moguntinos, et Bituricenses, tum S. THOMAS attinet; erat hæc eorum opinio, quod Apostoli, cum Spiritus sanctus adhuc visibiliter descenderet, sola impositione manus usi sint, externo illo visibili igne satis effectum significante hujus sacramenti; at postea, cessantibus signis ac descensu visibili Spiritus sancti, adhibuerint chrisma. Unde non negant, ab Apostolis esse chrisma adhibitum. Cæterum cum hujus mutationis factæ ab Apostolis nullum extet fundamentum sive in Scriptura, sive in Patribus, plerique Theologi parum deferunt huic sententiæ, viæ magis tritæ aliorum Patrum insistentes. DAMASUS solum vult, SYLVESTRUM præcepisse chrismationem *verticalem*, quæ in Baptismo fit, ut presbyteri baptizati verticem chrismate tangerent: hæc vero chrismatio differt ab altera Confirmationis, quæ in fronte fit, et *frontalis* dicitur. Prior poterat fieri a simplicee presbytero ordinariæ; non vero frontalis, ut constat ex Patribus in Concl. Cæterum a SYLVESTRO non potuisse chrisma primum institui, evidens est ex Patribus SYLVESTRO longe antiquioribus. Demum serm. de Chrism. clare dicitur unctio hæc instituta divinitus, quanquam manasse dicatur ex Testamento veteri; quatenus scilicet in eo præfigurata fuit, sicut etiam aqua Baptismi in lustrationibus variis; sed hoc non obstat, quo minus esse possit materia sacramenti novæ Legis. Eodem modo explicandus est TERTULL. L. de Bapt. cap. 7. dicens, unctionem desumptam esse ex veteri disciplina, scilicet veteris Legis.

149. Ad 4um. R. Etiamnum incertum esse, an Canon. cit. in object. debeat legi cum particula negante *non*, an sine hæc? Legi cum hac particula debere, olim contendebat SIMONDS e Societate nostra, multa proferens exemplaria, quæ revera particulam illam negantem continebant. E contra sine hac particula esse Canonem legendum PETRUS AURELIUS, sive Abbas Sancyranus volebat, pariter complura exhibens exemplaria sine ea particula negante. Verum sive sumatur Canon, prout illum retulimus, cum particula *non*, sive sine hac, nihil officit. *Si hoc ultimum*; aperte nostræ favet sententiæ; sensus enim erit, quod chrismatio utraque, tam verticalis in Baptismo,

quam frontalis in Confirmatione sit necessaria, sed diverso modo; prior ceu ceremonia, si in Baptismo omissa fuisset, supplenda ex præcepto Ecclesiæ; altera ceu materia Confirmationis, sicque ut necessaria necessitate sacramenti. *Si vero primum*; sensus est: Si in Baptismo, quacumque ex causa vel necessitate, unctio verticalis fuerit prætermissa, episcopus, antequam hunc neophytum confirmet, moneatur, ut illam suppleat. Hæcque unctio verticalis non præjudicat frontali alteri et confirmatoriæ; quia etsi ex more et præcepto Ecclesiæ suppleri debeat, non tamen est de necessitate sacramenti; ideoque ait Canon: *Sed ut non necessaria habeatur repetita*, sive duplex *chrismatio*, scilicet necessaria necessitate ipsius sacramenti Confirmationis, quod subsistet, etsi verticalis non suppleatur, modo adhibeatur frontalis una.

150. Ad 5um. R. N. *min. Ad ejus prob. N. Cons.* Quia in Sacramentario GREGORI, uti et in quibusdam aliis solum describitur oratio præparatoria Confirmationis; non vero forma, quæ, utpote plerumque breves in sacramentis, antiquitus potius mandabantur memoriæ. Sic quoque antiquissimas Liturgias exhibet P. MABILLONIUS, in quibus nequidem forma consecrationis est. Ac plures Rituales libros profert P. MARTENE, scriptos ante nongentos annos, in quibus nulla de impositione manus fit mentio in Confirmatione. Imo in multis forma desideratur Baptismi. Ita quoque in hoc ipso Sacramentario GREGORI nulla fit mentio formæ absolutionis. Cæterum etsi in hoc Sacramentario expressa non extet correspondens chrismationi forma; est tamen in plurimis antiquissimis aliis, ut dicitur, ubi de forma hujus sacramenti agemus.

151. Ad 6um. R. Nulla saltem fuit mutatio quoad substantiam. Nam *quoad 1um membr.* si sermo sit de unctione, quæ præmissa Baptismo fuit; hæc non erat confirmatoria, nec esse poterat: si de unctione in Confirmatione, ut factum fuisse aliquando quidam colligere se autumant ex cit. supra TERTULL. L. de Resurr. carn. cap. 8., nihil officit; cum sive præverit, sive post impositionem manus sit adhibita, sive cum hac conjuncta fuerit, sit tantum accidentaliter diversitas. *Quoad 2um membr.* hæc chrismatio Baptismatis fuit, non frontalis confirmatoria; cum nunquam sub ipso Baptismo, sed post hunc sit data Confirmatio. *Quoad 3um membr.* etsi plures herbarum fragrantium species admisceant Græci, hæc tamen illis tantum accidentales sunt; sola vero olei et balsami mixtio ipsis essentialis est.

152. Ad 7um. R. *quoad 1um membr.* Si quando Patres ritibus ecclesiasticis aliis tribuant spiritualem effectum, hunc iis ex opere operantis, non ex opere operato tribuunt. *Quoad 2um membr.* *disparitas* est, quod constet ex Traditione, mixtionem aquæ esse tantum necessariam necessitate præcepti, non sacramenti, non tñ materiam essentialem. At de chrismatione ceu Confirmationis materia loquuntur laudati Patres. Demum S. DIONYSIUS non Ethnicis aut Judæis ipsis, sed Apostolis, ut ex ejus verbis cit. in Concl. liquet, doctrinam chrismatis tribuit; quod vero de athletis ait, solum declarare vult hujus sacramenti effectum, qui est corroboratio; sicut enim athletæ ungebant se, ut fortiores et habiliores redderentur ad certamen cor-

porale, vincendosque æmulos; ita ungitur sacro chrismate, ut in certamine spirituali reddamur victores. Qua similitudine Patres passim utuntur.

153. *Obj. II. contra impositionem manus*, 1°. EUGENIUS IV. in Decr. Union. ad Armenos inquit (Labb. t. 13. p. 536.) : *Loco illius manus impositionis (de qua Act. 8.) datur in Ecclesia Confirmatio*. Similiter INNOCENT. III. cap. *Cum venisset*, de sacr. unct. *Per frontis*, ait, *chrismationem designatur manus impositio*; ergo abolita est in Ecclesia impositio manus a materia essentiali.

2°. Varii tum antiquiores, tum recentiores, atque inter hos S. THOMAS pro Confirmationis materia adstruunt chrismationem, sine mentione alicujus impositionis manus; ergo.

3°. Impositio manus in veteri Ecclesia statim post Baptismum fuit data catechumenis; ergo tantum ceremonia Baptismi erat, et hujus appendix.

4°. Ecclesia ratam habet Confirmationem Græcorum: atqui hæc apud Græcos sine impositione manus fit, ut constat ex horum Euchologiis; ergo.

3°. Juxta INNOCENT. IV. epist. 10. ad Ottonem Cardinalem c. 4. (Labb. t. 11. p. 613.) *Soli Apostoli, quorum vices gerunt episcopi, per manus impositionem, quam Confirmatio, vel frontis chrismatio representat, Spiritum sanctum tribuisse leguntur*; ergo nunc per chrismationem.

154. *Ad 1um*. R. N. *Cons.* Nec enim EUGENIUS, vel CONC. FLORENT., nec INNOCENT. III. hoc volunt dicere, chrisma esse loco impositionis manuum, quasi Apostoli non essent usi chrismate, et nos non uteremur impositione manus; sed id ipsum nunc facere episcopos per chrismationem, quod faciebant Apostoli, quando dicebantur imponere manus. Igitur utriusque loci sensus est, non quod ritus distinctus ritui, res rei subrogata sit, sive quod chrismatio posita sit loco impositionis manus, hæc exclusa; sed quod nomen nomini successerit, quodque ritus ille, qui olim impositio manus dictus, nunc dicatur Confirmatio. Ratio responsionis est 1°. quia non dicitur in citatis locis, quod *chrismatio* successerit impositioni manus; sed quod *Confirmatio*. 2°. Quia INNOC. III. id aperte indicat, dum post ea verba: *Per frontis chrismationem designatur manus impositio*, immediate addit: *quæ alio nomine dicitur Confirmatio*. Unde et CONC. SENONENSE AN. 1528. in decreto de sacram. Confirm. (Labb. t. 14. p. 432.) ait: *Tunc impositionis manuum, nunc Confirmationis appellatum est sacramentum*.

Ad 2um. R. Eos loqui de chrismatione, impositione manus non exclusam, sed inclusam, et ab hac indistinctam. Vide etiam dicta ad object. 1. supr. n. 146.

Ad 3um. R. N. *Cons.* Etiam antiquitus baptizatis adultis dabatur post Baptismum Eucharistia, an proinde Eucharistia appendix ceremonialis Baptismi fuit? Nimirum tria hæc sacramenta conferebantur neophytis simul, Baptismus, quocum fiebat impositio manus verticalis; deinde Confirmatio per impositionem manus frontalem conjunctam chrismationi; tum vero Eucharistia.

Ad 4um. R. 1°. Varios e Græcis Patribus meminisse solius impositionis manus; nemo tamen inde inferet, a Græcis chrismationem excludi.

R. 2°. *C. M. D. min.* Fit apud Græcos sine impositione manus distincta a chrismatione *C.* indistincta *N.* In ipsa chrismatione includitur impositio manus; per hanc enim fit chrismatio; alia vero impositio manus non est necessaria.

Si dicas cum SIRMONDO: Ridiculum esse, chrismationem in fronte dicere impositionem manus, eo quod per manum fiat. Et vero alias unctio baptismalis etiam dici poterit impositio manus; imo unctio infirmorum.

R. N. *Assert.* Nam 1°. et in Scriptura sacra simile quid legimus Marc. 7. 33. ubi cum adduxissent ad Jesum surdum et mutum, *deprecabantur eum, ut imponat illi manum*. Et *Jesus misit digitos suos in auriculas ejus, etc.* Hoc ergo etiam erat manum imponere. 2°. Neque hoc ridiculum visum viris doctis, RUPERTO L. 5. de Divinis offic. c. 16. HUG. VICTORINO L. 2. de Sacram. p. 7. c. 3. dum referunt Decretum S. SYLVESTRI: *Sylvester Papa constituit, ut baptizatum presbyter in vertice chrismate liniat propter occasionem transitus mortis, ne forte propter absentiam episcopi, et difficultatem eum consequendi, sine manus impositione baptizatum ab hac vita migrare contingeret*. En unctio illa verticalis, quia manu fiebat, dicitur impositio manus; neque hoc ridiculum videbatur S. SYLVESTRO. Non diffiteor tamen, unctionem utramque, baptismalem et infirmorum non æque communiter dici impositionem manus, ac unctio confirmatoria; cujus vero ratio est, quod nunquam impositio manus habita sit materia vel Baptismi vel Extremæ unctionis, sicut e contra Confirmationis, in qua impositio manus se unctioni frontis confert, in eamque quodammodo transit: quanquam etiam hic adhuc suo modo manus impositio distinguatur ab unctione, siquidem episcopi, dum pollice frontem unguendo tangunt, manum reliquam capiti imponunt.

Ad 3um. R. Eadem est responsio, quæ supra ad primum; representare enim idem est, ac præsentem sistere; frontis autem chrismatio manus impositionem præsentem sistit, quia ipsam complectitur.

ARTICULUS III.

QUALIS CHRISMATIO SIT AD CONFIRMATIONEM, ET QUOMODO NECESSARIA?

155. *Præmitto*. Chrisma e græco fonte desumptum nomen est, idem importans, quod *unguentum* Latinis; oritur enim a *χρῆμα*, id est, *ungo*. Hinc in epist. INNOCENT. I. ad Decentium cap. 8. materia unctionis infirmorum, quæ purum oleum est, *oleum chrismatis* vocatur. Communi tamen usu Ecclesie per chrisma illud tantummodo unguentum designatur, quod ex oleo et balsamo confectum unctionibus in Baptismo et Confirmatione fieri solitis inservit. Per oleum vero simpliciter dictum illud intelligitur, quod ex olivis fit: quod enim ex nucibus, amygdalis aliisque rebus elicitur, non nisi ad prioris similitudinem oleum appellatur. Balsamum vero judaicum sit, sive indicum, perinde est. Soli quidem Palæstinæ concessa hæc arbuscula olim credebatur: in utrisque tamen Indiis etiam reperta est, ex quibus, quod exsudat, nostras in regiones defertur. Quin nostris etiam in terris quædam visuntur arbusculæ ex Indiis advectæ. Ac CLODOVEI tempore